

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **A. G.**
zastoupený zákonným zástupcem (matkou) P. G.
právně zastoupen Mgr. Alešem Gracíkem, advokátem
se sídlem Masarykovo náměstí 144, 504 01 Nový Bydžov

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 7. 2019, č. j. MPSV-2019/143588-918, ve věci příspěvku na péči,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 7. 2019, č. j. MPSV-2019/143588-918, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Rozhodnutím Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Hradci Králové, kontaktní pracoviště Nový Bydžov ze dne 14. 2. 2019, č. j. 2133/2019/NBD (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), byl žalobci podle § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o sociálních službách*“) od března 2019 snížen

příspěvek na péči z 9 900 Kč na 6 600 Kč měsíčně.

2. Rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 7. 2019, č. j. MPSV-2019/143588-918, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno výše uvedené prvoinstanční rozhodnutí.

II. Obsah žaloby

3. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce prostřednictvím svého zástupce (dále jen „žalobce“) včas podanou žalobou, v níž uvedl, že žalovaný i správní orgán prvního stupně dospěly ke shodnému závěru, že žalobce nezvládá 5 základních životních potřeb: a to mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost, a je podle § 8 odst. 1 písm. b) ZSS považován za osobu mladší 18 let, závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).
4. Žalobce je však přesvědčen, že jeho zdravotní stav se od posledního posouzení v roce 2015, kdy byl považován podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) a nezvládající 6 základních životních potřeb (uznána byla i potřeba výkon fyziologické potřeby), nijak podstatně nezlepšil, a v tomto stupni závislosti měl být posuzován i nadále. Ve svém odvolání se domáhal uznání i dalších dvou základních životních potřeb (stravování a výkon fyziologické potřeby) jako nezvládaných s podrobným zdůvodněním.
5. K výkonu fyziologické potřeby uvedl, že i když nemá celodenně pleny (jako v případě posledního posouzení), nedokáže i nadále samostatně vykonat fyziologickou potřebu, neboť na WC musí být vysazen, dopomocně mu musí být provedena hygiena, kterou zatím sám nezvládne v případě malé ani velké potřeby. Pokud není včas na WC vysazen, dojde k pomočení.
6. V případě potřeby stravování není žalobce schopen samostatného stravování, nepoužívá příbor jako děti jeho věku, strava mu musí být naporcována, sám jí pouze sousta, která mu jsou připravena jinou osobou. Je tedy zcela odkázán na pomoc dalších osob.
7. Z aktuální zprávy neuroložky MUDr. M. K. ze dne 15. 8. 2019, přiložené k žalobě vyplývá, že žalobce navštěvuje 4. třídu základní školy ve Skřivanech (má individuální vzdělávací plán), kde má pedagogického asistenta, který zajišťuje i jeho osobní asistenci. Doma se žalobce pohybuje ležením nebo s chodítkem, ve škole a na delší vzdálenosti na invalidním vozíku. Ve zprávě se dále uvádí, že žalobce si sám na toaletu nedojde, musí být vysazen, potřebuje dopomoc, sám se neutře a neumyje. Jídlo musí mít připravené - nakrájené, nají se sám jen lžící. Při všech denních aktivitách včetně oblékání potřebuje dopomoc.
8. Žalobce je na základě výše uvedeného přesvědčen, že nezvládá minimálně 6 základních životních potřeb a měl by proto být i nadále považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval předmět řízení a shrnul odůvodnění napadeného rozhodnutí. Uvedl, že posudkový lékař hodnotil v prvním stupni řízení jako nezvládané základní životní potřeby: mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví a osobní aktivity. K odvolání žalobce, jenž namítal, že dále nezvládá základní životní potřeby stravování a výkon fyziologické potřeby žalovaný uvedl, že v

odvolacím řízení hodnotila zdravotní stav žalobce posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen „posudková komise MPSV“ nebo „PK“), která ve svém posudku ze dne 19. 6. 2019 hodnotila jako nezvládané základní životní potřeby shodně jako posudkový lékař v prvním stupni. PK se rovněž vyjádřila k namítaným nezvládaným potřebám. V případě nezvládnutí fyziologické potřeby poukázala zejména na zprávu obvodního lékaře a zprávu z lázní, kde je uvedeno, že čistotu dodržuje a že poslední pleny předepsala ošetřující lékařka v roce 2017. K potřebě stravování PK uvedla, že dle sociálního šetření žalobce nezvládá používání nože, nájí se vidličkou nebo lžicí, tužku či hrnek uchopí. Není tedy důvod pro nezvládnutí potřeby stravování. Pomoc žalobci poskytuje matka, nebylo prokázáno, že by žalobce využíval sociální službu osobní asistence, která by jistě byla nezbytná, pokud by ve škole nezvládal stravování nebo použití WC. Ze sociálního šetření (dle vyjádření matky žalobce) vyplynulo, že žalobce používá inkontinenční pomůcky na cestování. Dle PK je podstatný rozdíl mezi schopností uvědomit si potřebu použití WC oproti předchozím posouzením, kdy žalobce celodenně používal inkontinenční pomůcky a nebyl schopen si uvědomit (říct si) tuto potřebu, a kdy mu byla tato potřeba uznána.

10. K potřebě stravování žalovaný dále uvedl, že z lékařských nálezů vyplývá, že se žalobce postaví s oporou tak, že se vytáhne pomocí rukou, z čehož je zřejmé, že úchopová schopnost rukou je zachována. S odkazem na Instrukci náměstkyně MPSV pro řízení sekce sociálně pojistných systému č. 15/2016 ve věci posuzování zdravotního stavu pro účely zákona o sociálních službách, žalovaný uvedl, že k neschopnosti zvládat stravování může dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě obou horních končetin, při ztrátě úchopové schopnosti obou rukou, při praktické a úplné nevidomosti a těžkých duševních poruchách. To není případ žalobce. Žalovaný namítl, že potřeba stravování nebyla žalobci uznána ani v minulosti, přičemž nepoužívání nože či příboru je bráno jako přijatelný standard i u dospělých posuzovaných. Přenesení jídla lze kompenzovat servírovacím stolkem. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Skutková zjištění a posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Věc projednal a rozhodl při jednání, z něhož se žalovaný omluvil.
12. V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předložených správních spisů prvoinstančního a odvolacího správního orgánu, zejména z provedených posudků o zdravotním stavu žalobce.
13. Řízení ve věci příspěvku na péči bylo zahájeno dne 10. 12. 2018 z moci úřední z důvodu konce platnosti posouzení stupně závislosti.
14. Úřad práce provedl dne 10. 12. 2018 sociální šetření v místě bydliště žalobce (v souladu s § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách), které je jedním z podkladů pro posouzení stupně závislosti lékařem posudkové služby okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „LPS OSSZ“). Bylo zjištěno, že žalobce doma leze po čtyřech, sám nevstane, přenášejí ho rodiče. Používá invalidní vozík, sám do něj sleze, ale nevleze na něj. Uchopí tužku a hrnek, ale má problémy s jemnou motorikou. K životní potřebě stravování bylo zjištěno,

že žalobce si sám jídlo nepřenes, jí vidličkou nebo lžicí, sám si jídlo nenakrájí ani nenamaže (pečivo), z menší lahve se napije, větší lahev nerozdělá a nenapije se, obal od sušenky nerozdělá. K životní potřebě výkon fyziologické potřeby bylo zjištěno, že žalobce potřebuje pomoc na WC - musí být vysazen, poté potřebuje pomoc s očistou a oblékáním. Na cestování používá inkontinenční pomůcky.

15. V posudku LPS OSSZ Hradec Králové ze dne 30. 1. 2019 je uvedeno, že při posouzení zdravotního stavu žalobce vycházel lékař OSSZ ze zdravotnické dokumentace ošetřující lékařky ze dne 17. 12. 2018 a dalších odborných lékařských nálezů (dětská neurologie Hradec Králové – MUDr. K. z 29. 8. 2018; ortopedie FN Hradec Králové – MUDr. G. z 26. 10. 2018; psychiatrie FN Hradec Králové – MUDr. H. z 19. 12. 2017; psychologie Trutnov – PhDr. H. z 8. 6. 2018) a sociálního šetření ze dne 10. 12. 2018. Na jejich základě konstatoval, že jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav na podkladě dětské mozkové obrny se spastickou triparézou dolních a levé horní končetiny. Žalobce leze po čtyřech, postaví se s oporou- vytáhne se pomocí horních končetin, stojí na vnitřních hranách chodidel, má valgozitu nohou. S oporou dělá krůčky- chůze je spastická, obtížná, používá chodítka nebo mechanický vozík. Má poruchu aktivity a pozornosti, narušené chování. Navštěvuje třetí ročník základní školy, má individuální vzdělávací plán, má přiděleného asistenta. V kontextu s provedeným sociálním šetřením dospěl lékař OSSZ k posudkovému závěru, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce potřebuje pomoc při základních životních potřebách: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví a osobní aktivity. Jedná se o osobu do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).
16. Úřad práce na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 14. 2. 2019 rozhodnutí, č. j. 2133/2019/NBD, kterým žalobci od března 2019 snížil příspěvek na péči z 9 900 Kč na 6 600 Kč měsíčně. Žalobce jej napadl odvoláním.
17. Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 7. 2019 zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí úřadu práce. V odůvodnění odkázal na posudek PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 19. 6. 2019, který byl k žádosti žalovaného vypracován pro účely odvolacího řízení a který nezvládání pěti základních životních potřeb zhodnotil shodně jako posudkový lékař OSSZ.
18. Z uvedeného posudku soud zjistil, že PK provedla posouzení zdravotního stavu žalobce bez jeho osobní účasti (a bez účasti jeho matky). Popsala závěry ze sociálního šetření a dále zrekapitulovala diagnostický souhrn onemocnění žalobce jako stav po dětské mozkové obrně se spastickou triparézou dolních a levé horní končetiny. Uvedla, že ze zprávy ošetřující lékařky ze dne 17. 11. 2018 vyplývá, že žalobce zvládá sebeobsluhu s dopomocí, čistotu udržuje, používá chodítka nebo mechanický vozík, leze po čtyřech, postaví se s oporou, má valgozitu nohou, narušené chování (psychomotorická retardace), nerovnoměrný psychomotorický vývoj, ve škole má asistenta a individuální výukový plán, je přítomna porucha aktivity a pozornosti. V posudkovém výroku uvedla, že žalobce je osobou do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není žalobce schopen zvládat pět základních životních potřeb: mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví a osobní aktivity.

19. Při jednání soudu zástupce žalobce (který je otcem nezl. žalobce) namítl, že PK MPSV žalobce osobně neviděla, neprovedla jeho přešetření, k jednání PK totiž nebyli ani pozváni. Poukázal na skutečnost, že v roce 2015, kdy proběhlo první posouzení žalobce pro účely příspěvku na péči, byli pozváni k jednání PK v rámci odvolacího řízení, nezletilý byl přešetřen odborným lékařem při jednání komise, a na základě toho mu byl přiznán příspěvek na péči III. stupně. K neuznaným základním životním potřebám uvedl, že výkon fyziologické potřeby syn nezvládne, což vyplývá i z místního šetření, kdy sociální pracovníce přímo viděly, že matka nezletilého musela syna obsloužit, to je posadit ho na toaletu a poté mu dopomoci při očištění. Ze sociálního šetření rovněž vyplynulo, že nezletilý nezvládne samostatně ani základní životní potřebu stravování. Dále uvedl, že v roce 2019 se syn podrobil operaci na ortopedické klinice a následně pobýval v láních, ale ani po uvedeném zákroku nezvládne samostatnou chůzi, postaví se pouze s oporou.
20. K žalobě předložené lékařské zprávě ze dne 15. 8. 2019, která je po datu vydání napadeného rozhodnutí, zástupce žalobce uvedl, že dokumentuje zdravotní stav jeho syna, jaký byl i k datu napadeného rozhodnutí. Správnost uvedené zprávy, pokud jde o popis základní životní potřeby stravování a výkonu fyziologické potřeby, který je v souladu s objektivním stavem, potvrdila i jednání soudu přítomná matka žalobce. Dále oba shodně uvedli, že jejich syn má ve škole pedagogického asistenta, který vykonává i funkci osobního asistenta s úkony, které žalobce bez pomoci nezvládne, tj. pomáhá mu i o přestávkách s toaletou, s přesunem do školní jídelny (budovy jsou vzdálené cca 50 metrů) a s pomocí při stravování.
21. K dotazu soudu matka žalobce k základní životní potřebě - stravování uvedla, že syn si není schopen nápoj sám nalít do hrníčku, vše mu musí připravit, poté se sám napije, nikoliv však z hrníčku, ale z plastové láhve s pítkem. Není schopen si sám namazat chléb, či rohlík, není schopen si chléb ukrojit, musí mu ho nakrájet na malé kousky, aby si je mohl uchopit. Jí lžící a vidličkou. Rozdělit si stravu na menší kousky a naservírovat ji, nedokáže. Má spastické končetiny a není schopen si přemístit nápoj či již připravenou stravu na místo konzumace, tedy ke stolu.
22. K základní životní potřebě - výkonu fyziologické potřeby uvedla, že syn si „dohopsá“ k toaletě, tam ho musím vysadit, drží se madel a po výkonu potřeby mu musí dopomoci s očištěm (sám to nezvládne) a musí ho ustrojit. Pokud jde o uvědomění si včas použít WC, musí se ho stále dotazovat, na noc používá inkontinenční pleny.
23. Zástupce žalobce v závěrečném návrhu shrnul, že žalovaný v rozporu s ustanovením § 3 správního řádu nedostatečně zjistil skutkový stav věci. Poukázal na rozpory posudku PK MPSV ze dne 19. 6. 2019 se závěry provedeného sociálního šetření a předložené lékařské zprávy, z nichž vyplývá, že nezletilý žalobce nezvládne v souladu s podmínkami platné právní úpravy další dvě základní životní potřeby, a to stravování a výkon fyziologické potřeby. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Náhrady nákladů řízení se vzdal.
24. Krajský soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného (§ 77 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
25. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby (§ 7 odst. 1 zákona o sociálních službách). Nárok na tento příspěvek má oprávněná osoba, která z

důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

26. Podle § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách se osoba do 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve
- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb, a současně vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.
27. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.
28. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 9 odst. 4 zákona o sociálních službách). Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (§ 9 odst. 5 cit. zákona).
29. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí předpis (§ 9 odst. 6 cit. zákona), kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění (dále jen „*prováděcí vyhláška*“).
30. Z § 1 prováděcí vyhlášky vyplývá, že schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely určení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby. Příslušný stupeň závislosti má být stanoven dle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k vyhlášce.
31. Podle § 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna

rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.

32. Podle § 2a prováděcí vyhlášky platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
33. Podle § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
34. Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009 nebo ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009 nebo ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009, rozsudek ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Ads 262/2015-34, všechny zde citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz). Aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady (§ 25 odst. 3 zákona o sociálních službách) a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil podstatné závěry pro posouzení zdravotního stavu konkrétní osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). Je třeba rovněž zdůraznit, že odborné závěry, které jsou v posudcích vysloveny, nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů ani soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014-24).
35. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s.
36. Krajský soud v posuzovaném případě nesouhlasí se žalovaným, že se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a vydala přesvědčivý a objektivní posudkový závěr.
37. Žalobce učinil v dané věci sporným, zda zvládá či nikoliv základní životní potřeby, které mu nebyly uznány, a to stravování a výkon fyziologické potřeby.
38. Příloha č. 1 prováděcí vyhlášky vymezuje schopnost zvládat základní životní potřeby.

39. Za schopnost zvládat základní životní potřebu **stravování** se považuje stav, kdy osoba je schopna: 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
40. Za schopnost zvládat základní životní potřebu **výkon fyziologické potřeby** se považuje stav, kdy osoba je schopna: 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky.
41. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, uvedl: „[p]římé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem OSSZ a posudkovou komisí MPSV by v řízení o příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách mělo být pravidlem, od kterého se lze odchýlit pouze, pokud je možno vypracovat jednoznačný, úplný a přesvědčivý posudek na základě písemných podkladů“, v rozsudku ze dne 9. 3. 2017, č. j. 4 Ads 226/2016 - 58, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[n]edostatek osobního vyšetření by způsobil procesní pochybení tehdy, pokud existují další okolnosti, ze kterých se podává potřeba získání vlastního náhledu na zdravotní stav posuzované osoby ze strany posudkové komise...“. Ačkoli je z citované judikatury zřejmé, že přímé osobní vyšetření posuzované osoby má povahu doporučení, a absence tohoto úkonu sama o sobě nezpůsobuje vady řízení mající za následek nezákonné rozhodnutí, v nyní projednávané věci má soud za to, že vyšetření žalobce posuzujícím lékařem bylo na místě.
42. Posudek PK MPSV ze dne 19. 6. 2019 považuje soud za nepřezkoumatelný a jako takový není způsobilým podkladem pro rozhodnutí. Z posudku pro jeho stručnost (jedna a půl stránky, z toho čtyři pětiny textu tvoří popisná část) nelze vůbec zjistit, jak se posudková komise vypořádala s námitkami žalobce uvedenými v jeho odvolání k rozporovaným životním potřebám stravování a výkonu fyziologické potřeby. Posudkové hodnocení je odůvodněno následovně: „PK po prostudování dokumentace včetně vyžádané ZD od OL posuzuje stejně jako lékař LPS OSSZ (a,e,f,h,i). Podle OL i podle zprávy z lázní čistotu udržuje. Poslední předpis plen ošetřující lékařkou je z 21. 9. 2017. Ve škole má pedagogického asistenta, nemá osobního. PK proto nevidí důvod přiznávání nezvládání stravování a výkonu fyziologické potřeby uváděné obšírně v odvolání. Posuzovaný nezvládá 5 základních životních potřeb (a,e,f,h,i), což odpovídá II. stupni závislosti, tj. středně těžká závislost.“ Takové odůvodnění považuje krajský soud za zcela nedostatečné. PK v posudku popsala závěry ze sociálního šetření („...jídlo si nepřenese, nic si nenakrájí, nenamaže, ...potřebuje pomoc na WC - vysazení, očista“) a v rozporu s tímto objektivním zjištěním se vůbec nevyjádřila k tomu, zda a proč hodnotí obě životní potřeby ve světle přílohy 1 k prováděcí vyhlášce za zvládané, když podle ustanovení § 2a prováděcí vyhlášky platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Rovněž výpovědi obou rodičů žalobce v řízení před soudem (a uvedené již v odvolání) svědčí o tom, že bez pomoci žalobce nezvládne všechny dílčí aktivity pro tyto dvě sporné životní potřeby. Lze tak odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013, v němž k ustanovení § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. uvedl: „Pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb.

rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit.“ Rovněž v rozsudku ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že v souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky. V nyní posuzované věci krajský soud k rozporovaným životním potřebám stravování a výkonu fyziologické potřeby posouzení jednotlivých dílčích aktivit dle citovaného ustanovení posudkovou komisí zcela postrádá.

43. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný při svém rozhodování porušil základní zásadu správního řízení vyjádřenou v ustanovení § 3 správního řádu, tj. zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonu správního orgánu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, tj. zejména se zásadou zákonnosti. Závěry lékaře OSSZ i PK MPSV jsou v rozporu s obsahem záznamu ze sociálního šetření provedeného dne 10. 12. 2018, ačkoli jde o jeden z podkladů pro rozhodnutí ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, a jsou rovněž v rozporu s vyjádřením obou rodičů žalobce, kteří o něho pečují a potřebnou pomoc ke zvládnutí základních životních potřeb mu zajišťují. Krajský soud připouští, že v řízení před soudem předložená aktuální zpráva neuroložky MUDr. M. K. ze dne 15. 8. 2019, je po datu vydání napadeného rozhodnutí, a žalovaný k ní přirozeně nemohl ve správním řízení přihlédnout, na druhou stranu je však zřejmé, že žalobce je dlouhodobým pacientem této lékařky a uvedená zpráva nepřináší (s ohledem na základní diagnózu žalobce) žádné nové poznatky dosud neznámé, jen s ohledem na charakter zdravotního postižení žalobce deklaruje, že žalobce si sám na toaletu nedojde, musí být vysazen, potřebuje dopomoc, sám se neutře a neumyje. Jídlo musí mít připravené - nakrájené. Uvedený závěr je v rozporu s právním posouzením ze strany správních orgánů.
44. Krajskému soudu proto nezbylo, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení podle § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. z důvodů uvedených v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Současně soud vrací věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaný bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem. V dalším řízení žalovaný zohlední záznam ze sociálního šetření ze dne 10. 12. 2018 a doplní posudkové závěry tak, aby odpovídaly na námítky žalobce a bylo z nich zřejmé, z jakých důvodů žalobce ve světle kritérií daných zákonem o sociálních službách a prováděcí vyhláškou zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby základní životní potřeby stravování a výkon fyziologické potřeby. Krajský soud považuje za vhodné, aby žalobce a jeho zákonná zástupkyně byli přizváni k jednání posudkové komise. Rovněž by bylo vhodné v součinnosti se zákonnými zástupci žalobce doplnit důkazní řízení o zprávu ze školního zařízení ohledně služeb asistenta, případně o jeho výpověď k charakteru poskytované pomoci.
45. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

46. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce se náhrady nákladů řízení vzdal, proto bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. července 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně